

Dosarul nr. 2ra-693/23
2-21068855-01-2ra-21032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud: M. Alexei)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

31 iulie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Picic împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova”, cu privire la anularea ordinului, încasarea salariului pentru absență forțată, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” și s-a menținut hotărârea din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 12 mai 2021, Pavel Picic a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la anularea ordinului, încasarea salariului pentru absență forțată, repararea prejudiciului moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că a fost angajat la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în calitate de casier de marfă superior, în baza contractului individual de muncă nr. 24/20 din 01 iunie 2020.

La 20 noiembrie 2020, în clădirea Centrului informativ de calcul al ÎS „Calea Ferată din Moldova”, situată în mun. Chișinău, str. Aleea Gării nr. 40, bir. 210, a avut un conflict cu un angajat, o colegă de birou, Elena Andrușco, care a fost generat de faptul că, reclamantul a deschis geamul de lângă masa sa de lucru pentru a aerisi încăperea, deoarece era prea cald de la aparatul de aer condiționat, însă, Elena Andrușco, dorind să închidă geamul și încălcând măsurile de protecție a muncii și măsurile anti-epidemice, a efectuat o serie de acțiuni ilegale împotriva lui Pavel Picic și anume: a țipat, a înjurat, a împins, a fluturat din mâini și pumni, a folosit un obiect auxiliar sub forma unui băț de lemn pentru al lovi.

În acest context, a susținut reclamantul că, deși i-a cerut în mod repetat să se îndepărteze de el, de masa sa de lucru, Elena Andrușco nu a reacționat în nici un fel și a continuat acțiunile sale ilegale, iar dânsul a rămas exclusiv lângă masa sa de lucru, spre deosebire de Elena Andrușco. Totodată, a precizat că Vilku L. și Chirnicinaia I. au

devenit martori a conflictului. Ulterior, după ce conflictul activ s-a încheiat, Elena Andrușco a continuat provocările, a venit la masa unde stătea reclamantul și a continuat să-l insulte într-o formă provocatoare, Pavel Picic reușind să filmeze pe telefonul mobil câteva secvențe din conflict.

A mai susținut reclamantul, că aproximativ după 2 luni mai târziu de producerea conflictului, Elena Andrușco a scris o plângere la Serviciul de securitate a angajatorului, angajații agenției căruia au îndemnat să pledeze vinovat în această situație și să rezolve problema cu Elena Andrușco prin mijloace proprii, astfel încât ea să-și retragă plângerea. De asemenea, aceștia au tratat cu batjocură argumentele sale. Videoul pe care l-a avut, la cererea personalului de securitate, a fost transmis la nr. de viber +37369214255.

Drept urmare, prin ordinul nr. 7/H din 12 ianuarie 2021, contractul individual de muncă a fost suspendat cu reclamantul Pavel Picic, pe durata anchetei interne.

A menționat, că la 15 ianuarie 2021, Pavel Pitic a scris o plângere în adresa directorului ÎS „Calea Ferată din Moldova”, cu privire la acțiunile ilegale comise de Elena Andrușco, înregistrată cu nr. 166/30 pe faptul incidentului din 20 noiembrie 2020, însă nu a primit nici un răspuns. Însă, ulterior, după terminarea anchetei interne, la 02 august 2021 lui Pavel Pitic i s-a adus la cunoștință ordinul nr. 37/H din 04 februarie 2021 „cu privire la aplicarea sancțiunilor disciplinare”.

A susținut reclamantul, că nu este de acord cu ordinul de sancționare, indicând că datele prezentate în acesta sunt o parte denaturate iar o altă parte nu corespund realității.

În acest sens a precizat reclamantul că nu au fost luate în considerare argumentele martorilor Chirnicinaia I. și Vilku L., potrivit cărora Elena Andrușco este caracterizată ca o persoană arogantă, certăreață, obraznică și care provoacă mereu conflicte.

A mai susținut, că la emiterea ordinului nu s-au luat în considerare mărturiile lui Vilku L., potrivit cărora, Pavel Picic a fost nevoit să se apere de acțiunile agresive ale Elenei Andrușco. În textul ordinului dat se face trimitere la probe prezentate de Elena Andrușco ce nu pot fi acceptate, și anume, certificate medicale din data de 11 ianuarie 2021 cu nr. 14360 și din 04 ianuarie 2021 cu nr. 25, care nu țin de incidentul care a avut loc încă la data de 20 noiembrie 2020.

A mai subliniat reclamantul, că în partea rezolutivă a ordinului se face trimitere la un cod de etică pe care nu l-a văzut și cu care nu a făcut cunoștință niciodată. În normele articolelor 48 alin. (2) și 199 alin. (3) și (4) din Codul muncii, este indicat faptul că urmează a fi introduse aceste reglementări, or, în caz contrar utilizarea lor este ilegală. La fel, nu îi este clar de ce nu se aplică aceleași norme din Codul de etică și față de Elena Andrușco, or, o astfel de circumstanță contravine principiilor stipulate în art. 5 lit. e) din Codul muncii.

A mai invocat reclamantul, că la emiterea ordinului nu s-a ținut cont de factorul pandemiei globale de Covid-19, care este unul din principalele motive ale conflictului care a avut loc și că Elena Andrușco a fost cea care a încălcat distanța socială și că în contextul unei pandemii este necesar de a fi deschise periodic geamurile pentru a aerisi încăperea, în acest sens existând și ordinul ÎS „Calea Ferată din Moldova” nr. 196/H pct. 1), alin. (1.3).

A mai indicat reclamantul, că în conținutul ordinului ÎS „Calea Ferată din Moldova” nr. 37/H din 04 februarie 2021 „cu privire la aplicarea sancțiunilor disciplinare”, explicațiile sale au fost denaturate. În plus, în ordin se face trimitere la decizia administrativă de sancționare „pentru insultă” din 18 ianuarie 2021 cu nr. 6335740697715607, care a fost contestată și care la moment se află în stadiul de dispută.

A mai susținut că, deși, la 09 februarie 2021 s-a adresat către ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu o cerere, prin care a solicitat să îi fie eliberată o copie a ordinului ÎS „Calea Ferată din Moldova” nr. 37/H din 04 februarie 2021 „cu privire la impunerea unei sancțiuni disciplinare sub forma unei muștrări”, precum și a copiilor materialelor anchetei lansate la 11 ianuarie 2021, nu a primit nici un răspuns.

Drept urmare, a menționat reclamantul că la 15 februarie 2021 a depus la ÎS „Calea Ferată din Moldova” o petiție, sub nr. 547/30, la ordinul ÎS „Calea Ferată din Moldova” nr. 37/H din 04 februarie 2021 „cu privire la impunerea unei sancțiuni disciplinare sub forma unei muștrări” prin care a solicitat anularea acestuia, însă, nu a primit nici un răspuns.

În acest context a menționat că, circumstanțele date confirmă faptul că, ancheta a fost desfășurată părtinitor cu încălcarea prevederilor art. 206 alin. (5) din Codul muncii. Distorsiunile din ordin chiar și în partea explicațiilor lui Pavel Picic, efectuarea unei investigații cu un interes clar al persoanelor care au condus ancheta în favoarea Elenei Andrușco, reținerea probelor prezentate de Elena Andrușco și neadmiterea probelor prezentate de Pavel Picic, aplicarea măsurilor față de Pavel Picic sub formă de suspendare a contractului și a muștrării, i-au cauzat pagube sub forma pierderilor plăților salariale de la 12 ianuarie 2021 până la 04 februarie 2021, în mărime totală de 2 730,52 de lei.

A mai menționat reclamantul, că urmare a acțiunilor personalului de securitate din cadrul ÎS „Calea Ferată din Moldova”, lipsa de dialog și înțelegere din partea administrației ÎS „Calea Ferată din Moldova”, ignorarea argumentelor sale, nerespectarea drepturilor sale, a suferit daune morale grave. Estimează reclamantul prejudiciul moral la suma de 30 000,00 de lei.

Astfel, în contextul celor enunțate, reclamantul a solicitat admiterea acțiunii, restabilirea termenului de depunere a acțiunii, anularea ca ilegal a ordinului ÎS „Calea Ferată din Moldova” nr. 37/H din 04 februarie 2021 cu privire la impunerea unei sancțiuni disciplinare sub forma unei muștrări”, încasarea de la pârât a daunelor directe sub formă de salarii neplătite, pe perioada suspendării contractului individual de muncă, pentru perioada anchetei interne de la 12 ianuarie 2021 până la 04 februarie 2021, în sumă totală de 2 730,52 de lei, la tariful de 22,75 de lei pe oră, încasarea de la pârâtă prejudiciul moral cauzat în valoare de 30 000,00 lei și a tuturor cheltuielilor de judecată.

La 13 septembrie 2021, în cadrul ședinței de judecată, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a înaintat cerere cu privire la excepția de tardivitate în temeiul art. 186¹ din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 08 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea privind excepția de tardivitate invocată de partea pârâtă ÎS „Calea Ferată din Moldova”, ca neîntemeiată. S-a respins cererea reclamantului Pavel Picic cu privire la repunerea în termen, ca neîntemeiată (f.d. 66/68, Vol. I).

Prin hotărârea din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Picic. S-a anulat ordinul ÎS „Calea Ferată din Moldova” nr. 37/H din 04 februarie 2021 cu privire la aplicarea sancțiuni disciplinare. S-a încasat de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Pavel Picic, salariul mediu lunar pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă pentru perioada 12 ianuarie 2021 – 04 februarie 2021, cu reținerea contribuțiilor obligatorii la Serviciul Fiscal de Stat, Compania Națională de Asigurări în Medicină și Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a încasat de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui

Pavel Picic, prejudiciul moral în mărime de 2 000 de lei. În rest, cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Picic împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la anularea ordinului, încasarea salariului pentru absență forțată, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 173, 180/192, Vol. I).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 20 aprilie 2022, prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere de apel nemotivată (f.d. 175/176, Vol. I), iar la 08 septembrie 2022, a depus motivarea apelului, împotriva hotărârii din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și încheierea din 08 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a respins cererea privind excepția de tardivitate invocată de partea pârâtă ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea depusă de Pavel Picic să fie respinsă integral ca neîntemeiată și tardiv înaintată (f.d. 211/220, Vol. I).

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și s-a menținut hotărârea din 15 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și încheierea din 08 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emise în cauza civilă la acțiunea înaintată de Pavel Picic împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova”, cu privire la anularea ordinului, încasarea salariului pentru absență forțată, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 11; 12/24, Vol. II).

Pentru a decide astfel, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, prin prisma motivelor invocate în apel și a materialelor cauzei, în coraport cu normele legale ce guvernează raportul juridic litigios, a conchis că soluția oferită de prima instanță este justă, fiind în concordanță cu normele ce guvernează raportul juridic litigios, din motivele ce succed.

La caz, instanța de apel a reținut că, la 20 noiembrie 2020, între Pavel Picic și colega sa de birou Elena Andrușco a avut loc un conflict la locul de muncă, iar la 11 ianuarie 2021, Elena Andrușco a înregistrat în secretariatul ÎS „Calea Ferată din Moldova” o plângere cu nr. 66/30, prin care a solicitat angajatorului de a clarifica conflictul petrecut la locul de muncă la data de 20 noiembrie 2020 între Elena Andrușco și Pavel Picic.

A mai constatat instanța de apel că, în scopul examinării plângerii depuse de către angajata Elena Andrușco, angajatorul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a organizat o anchetă de serviciu.

La 01 februarie 2021 de către Serviciul securitate internă al ÎS „Calea Ferată din Moldova” a fost emisă încheierea nr. NZB-01/5 de finalizare a anchetei de serviciu, potrivit căreia s-a propus aplicarea față de Pavel Picic a sancțiunii disciplinare mustrare, conform prevederilor art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul muncii, pentru atitudine iresponsabilă față de îndeplinirea obligațiilor de muncă, manifestată prin nerespectarea prevederilor pct. 2.2.3. din Fișa de post a casierului superior marfar a Secției de prelucrare a documentelor marfare, Serviciul comercial, pct. 4.3.2. – 4.3.9., 5.1.1., 5.1.4. din Regulamentul de management, Codul de conduită etică (f.d. 86/88, Vol. I).

La 04 februarie 2021, a fost emis ordinul Directorului general interimar al ÎS „Calea Ferată din Moldova” nr. 37/H, „cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare”, potrivit căruia, pentru atitudine iresponsabilă față de îndeplinirea obligațiilor de muncă, manifestată prin nerespectarea prevederilor pct. 2.2.3. din Fișa de post a casierului

superior marfar a Secției de prelucrare a documentelor marfare, Serviciul comercial, pct. 4.3.2. – 4.3.9., 5.1.1., 5.1.4. din Regulamentul de management, Codul de conduită etică, s-a aplicat lui Pavel Picic (casier superior marfar al Serviciului transport marfar) sancțiune disciplinară mustrare, conform prevederilor art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul muncii (f.d. 90/92, Vol. I).

Subsecvent, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a stabilit că, drept temei de emitere a ordinului nr. 37/H „cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare” a servit încheierea Serviciului securitate internă al ÎS „Calea Ferată din Moldova” din 01 februarie 2021, la baza emiterii căreia a stat faptul că, de către IP Centru, la 18 ianuarie 2021, pe numele lui Pavel Picic a fost întocmit procesul-verbal contravențional nr. 6335740697715607 în temeiul art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, fiind sancționat cu amendă în mărime de 9 u.c. (f.d. 96, Vol. I).

Cu privire la acest temei, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a reținut că, prin hotărârea din 17 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, nr. 5r-526/21, a fost anulată decizia asupra cauzei contravenționale seria/nr. D01117527 din 18 ianuarie 2021, emisă de către IP Centru, prin care Pavel Picic a fost recunoscut vinovat de săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, cu încetarea cauzei contravenționale (f.d. 70/73, Vol. I).

În virtutea acestui fapt, instanța de apel a menționat, că prima instanță just a reținut că din analiza explicațiilor scrise anexate la materialele cauzei, în raport cu cele indicate în încheierea Serviciului securitate internă al ÎS „Calea Ferată a Moldovei” nr. NZB-01/5 din 01 februarie 2021, de finalizare a anchetei de serviciu, se constată existența mai multor divergențe care au contribuit la interpretarea eronată a circumstanțelor de fapt ale incidentului. Fapt ce denotă că, la efectuarea anchetei de serviciu, angajatorul ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu a cercetat toate circumstanțele cauzei în mod complet, obiectiv și nepărtinitor.

La caz, instanța de apel a reiterat, că aplicarea sancțiunii disciplinare – mustrare față de salariatul Pavel Picic a avut loc în baza art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul muncii.

În acest context, instanța de apel a relevat că sancțiunea disciplinară aplicată trebuie să fie proporțională gravității abaterii disciplinare, ținându-se cont de împrejurările în care aceasta a fost comisă, gradul de vinovăție, consecințele, precum și existența altor sancțiuni disciplinare.

În speță, în ordinul nr. 37/H „cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare” angajatorul ÎS „Calea Ferată din Moldova” s-a limitat la expunerea faptelor și a circumstanțelor în care a avut loc conflictul dintre salariații Elena Andrușco și Pavel Picic, fără a oferi o motivare privind aplicarea anume a sancțiunii „mustrare”. Astfel, nu a fost explicată rațiunea aplicării acestei sancțiuni și proporționalitatea ei în raport cu gravitatea și consecințele abaterii. Or, se impune motivarea aplicării sancțiunii mustrare, și nu a unei sancțiuni disciplinare mai blânde, cu atât mai mult că la momentul aplicării acestei sancțiuni Pavel Picic nu avea alte sancțiuni disciplinare nestinse.

De asemenea, instanța de apel a remarcat faptul că, angajatorul ÎS „Calea Ferată din Moldova” aplicând sancțiunea disciplinară pentru atitudine iresponsabilă față de îndeplinirea obligațiilor de muncă, nu a indicat în ce a constatat, sau prin ce s-a manifestat iresponsabilitatea angajatului Pavel Picic.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a conchis, că soluția oferită de prima instanță de anulare a ordinului ÎS „Calea Ferată din Moldova” nr. 37/H din 04 februarie

2021 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare este corectă, iar apelantul ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu a adus argumente plauzibile în combaterea acesteia.

În continuare instanța de apel, analizând prevederile art. 330 alin. (1) din Codul muncii, a conchis că prima instanța corect a stabilit că cerința reclamantului/ intimat Pavel Picic privind compensarea salariului neachitat pentru absența forțată de la serviciu, este întemeiată, dispunând încasarea din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a salariului mediu lunar pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă pentru perioada 12 ianuarie 2021 – 04 februarie 2021.

Cu referire la pretenția privind recuperare a prejudiciului moral, pentru încălcarea dreptului subiectiv personal – nepatrimonial, dreptul de a nu fi supus sancțiunilor disciplinare și pentru sentimentele de frustrare și discriminare în raport cu alți angajați, cauzate reclamantului/intimat Pavel Picic, în legătură cu încălcarea acestui drept, instanța de apel analizând prevederile art. 327 alin. (1), (3), art. 329 din Codul muncii, a constatat că prima instanță just a conchis despre necesitatea compensării prejudiciul moral cauzat prin aplicarea de către angajatorul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în mod subiectiv și selectiv a sancțiunii disciplinare. Iar suma de 2 000 de lei, dispusă spre încasare cu titlu de compensație pentru prejudiciu moral suferit, este una echitabilă.

În concluzie, instanța de apel a conchis netemeinicia în ansamblu a cererii de apel declarate, dat fiind faptul că în susținerea acesteia apelantul nu a adus nici un argument plauzibil. Astfel, în lipsa unor argumente coerente și convingătoare, precum și a unui suport probator de natură să răstoarne soluția adoptată pe caz, prima instanță elucidând pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a oferit apreciere justă probelor administrate și a aplicat corect normele de drept material și procedural, hotărârea fiind în concordanță cu art. 239-240 din Codul de procedură civilă.

Cu referire la solicitarea apelantei ÎS „Calea Ferată din Moldova” privind casarea încheierii primei instanțe din 08 noiembrie 2021, prin care s-a respins ca neîntemeiată atât cererea privind excepția de tardivitate invocată de către reprezentantul ÎS „Calea Ferată din Moldova”, cât și cererea reclamantului Pavel Picic cu privire la repunerea în termen, instanța de apel analizat prevederile art. 186¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă, art. 210 alin.(3), art. 355 alin. (1) lit. a) Codul muncii, art. 401 alin. (1) lit. b) art. 402 din Codul civil, dispoziția nr. 3 din 15 aprilie 2021, pct. 1, Comisia pentru Situații Excepționale, a dispus ca pe toată durata stării de urgență, termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituită potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 49 din 31 martie 2021 și a constatat că prima instanță just a conchis că acțiunea este depusă în termen și a dispus respingerea ca neîntemeiată a excepției de tardivitate invocată de ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

La 07 aprilie 2023, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus recurs împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei spre judecare în ordine de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, suplimentar invocându-se că atât la examinarea cauzei în prima instanță, cât și la examinarea cauzei civile în instanța de apel, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a punctat asupra netemeinicii pretențiilor înaintate de Pavel Picic, în acest sens invocând numeroase prevederi legale, însă, instanțele de judecată ierarhic inferioare au omis aplicarea respectivelor norme de drept în vederea

soluționării juste a litigiului.

A mai susținut că la examinarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel contrar prevederilor art. 373 din Codul de procedură civilă, a omis să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, nu a apreciat probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

La fel, a menționat că, de către instanța de apel la adoptarea deciziei au fost încălcate și/sau aplicate eronat normele de drept material și anume instanța de apel a interpretat în mod eronat legea, motiv din care decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi casată.

În același context, a mai remarcat că instanțele de judecată ierarhic inferioare la adoptarea soluțiilor, nu au dat o apreciere corectă cazului litigios, nu au dorit să intre în esența acestui caz pentru a constata și elucida pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a pricinii, concluziile instanțelor inferioare sunt contradictorii cu circumstanțele cauzei, în același timp fiind încălcate și aplicate eronat normele de drept material.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 23 noiembrie 2022 (f.d.11, Vol. II).

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2022, a fost expediată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la data de 14 februarie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 25, Vol. II).

Astfel, recursul declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, la 07 aprilie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 22 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimatului Pavel Picic, copia recursului declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 59, Vol. II).

Prin referința depusă la 06 iunie 2023, Pavel Picic a solicitat respingerea recursului declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău ca inadmisibil și neîntemeiat cu menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel (f.d. 62/63, Vol. II).

La 06 decembrie 2023, Pavel Picic a înaintat un demers, prin care a solicitat încetarea procedurii de recurs în temeiul art. 433 alin. (1), lit. a) și art. 445¹ din Codul de procedură civilă.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost

operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursul declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

Din analiza recursului declarat rezultă că, recurenta ÎS „Calea Ferată din Moldova”, a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(1) și (2) lit. a), b), c), d) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 07 aprilie 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurenta a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzute de art. 432 alin. (1) și (2) lit. a), b), c), d) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, precum că părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, sau în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului, nu a stabilit că instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

În context, Completul de judecată constată că, argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de normele indicate, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenței cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (*cauza Golder împotriva Regatului Unit*, p.38; *cauza Stanev împotriva Bulgariei*, p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*cauza Luordo împotriva Italiei*, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*cauza Levages Prestations Services împotriva Franței*, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (*cauza Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996*).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (*cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991*).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3

judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Din considerentele redade, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi